

1

นิพนธ์ ลักขณาอติกร

วิศวกรควบคุมระดับสามัญวิศวกรโยธา ผู้จัดการส่วนบริหารงานก่อสร้าง บริษัท เอเชียน เพรีอิมเพอร์ส ดีเวลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)

สัตว์ต่างๆ ในงานก่อสร้าง

คู่มือก่อสร้างบ้าน

คุณๆ ทราบหรือไม่ว่าในสถานที่ก่อสร้างมีบรรดาสรรพสัตว์อาศัยอยู่มากมาย คบเด็กสร้างบ้านในตอนนี้จะขอพาไปแนะนำสัตว์ต่างๆ เหล่านี้ พวกมันแฝงตัวอยู่ในงานก่อสร้างบ้านเรามาช้านานแล้วละ ไปค่อยๆ ทำความรู้จักกันเลย!

กบใสไม้ เป็นอุปกรณ์ของช่างไม้ใช้สำหรับขัดใสไม้ให้เรียบหรือปรับแต่งให้ได้รูปทรงตามต้องการ ลักษณะของกบใสไม้จะเป็นแท่งไม้รูปทรงสี่เหลี่ยมและมีรูสำหรับสอดใบมีดเอาไว้ ซึ่งช่างสามารถปรับใบมีดนี้ได้ ระดับใบมีดจะมีผลต่อระดับในการกินเนื้อไม้เมื่อนำไปใช้งาน วิธีการใช้งานคือ วางกบใสไม้บนชิ้นงานที่ต้องการปรับระดับ ใช้มือจับที่หูของกบทั้ง 2 ข้างและทำการกดน้ำหนักมาที่กบใสไม้ด้วยการทิ้งตัวมาข้างหน้า จากนั้นทำการสลับไปข้างหน้าจนสุดแขน ใบมีดกบใสไม้จะกินผิวชิ้นงานไปเรื่อยๆ แต่จะกินมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการตั้งระดับใบมีดและแรงที่กดลงบนตัวชิ้นงาน

สาเหตุที่ว่าทำไมเรียกอุปกรณ์ชนิดนี้ว่ากบนั้น ส่วนตัวผมก็ไม่ทราบแน่ชัด แต่เคยได้ยินมา บ้างก็ว่าลักษณะอุปกรณ์ชนิดนี้เหมือนกบซึ่งส่วนตัวก็ไม่รู้สักว่าจะเหมือนตรงไหน บ้างก็ว่าขณะใช้งานผู้ใช้จำเป็นต้องวางมือจับ 2 ข้างบนหูกบ แล้วทำการไล่ขึ้นไล่ลงคล้ายกบกำลังว่ายน้ำ (ปล.ช่างบางคนเรียกกบใสไม้นี้ว่าเต้านะครับ ซึ่งก็ไม่ทราบเหมือนกันว่าเหตุใดจึงเรียกเช่นนั้น)

▲ รูปที่ 1 กบใสไม้

▲ รูปที่ 2 กบ

เข้ามา สัมผัสประเภทนี้ผู้ประดิษฐ์คือพระยานครพระราม (สวัสต์ มหาภายี) อดีตสมุหเทศาภิบาล ผู้สำเร็จราชการมณฑลพิษณุโลก เมื่อปีพ.ศ.2467 ได้คิดค้นที่มีท่อปล่อยของเสียมีลักษณะโค้งกลับขึ้นด้านบน เมื่อราดน้ำลงไปจะใช้หลักการของกาลักน้ำ (Syphon) ในการไล่สิ่งปฏิกูลและยังสามารถขังน้ำในคอท่อได้ ซึ่งน้ำที่กั้นเอาไว้นี้จะช่วยกันไม่ให้แมลงวันตามสิ่งปฏิกูลลงไปได้และยังช่วยป้องกันกลิ่นไม่ให้ลอยขึ้นมาด้วย แต่อีกความหมายหนึ่งนั่นคือคอกห่าน คือ ส่วนที่เป็นแนวท่อโค้งขึ้นของโถส้วมที่ไล่สิ่งปฏิกูลให้ออกจากโถส้วมไปสู่ระบบท่อสุขาภิบาลและท่อโค้งบริเวณนี้เองที่มีลักษณะโค้งเป็นลำคล้ายคอกของห่าน

▲ รูปที่ 3 โถส้วมนั่งยอง หรือ ส้วมคอกห่าน

▲ รูปที่ 4 รูปตัดโถส้วมนั่งยอง แสดงตำแหน่งคอกห่าน

▲ รูปที่ 5 ห่าน

คอกห่าน เมื่อได้ยินคำนี้หลายๆ คนจะนึกถึงโถส้วมนั่งยองประเภทที่ใช้น้ำราดเอา ซึ่งก็ไม่ได้มีใครรับ เพราะคอกห่านถูกใช้เป็นคำเรียกแทนโถส้วมประเภทนี้ ก่อนเทคโนโลยีโถส้วมประเภทชักโครกจะ

ก้อนซีเมนต์ ผมคงไม่ได้หมายถึงมูลของสุนัขที่นอนตามสถานที่ก่อสร้างเป็นแน่ครับ ถ้าเป็นอย่างนั้นคงจะหากินกันง่ายไปหน่อย แต่ก้อนซีเมนต์คือ วัสดุที่ใช้ในงานก่อสร้างประเภทหนึ่ง เป็นกาวยาแนวประเภทหนึ่ง มีลักษณะเป็นของแข็งกึ่งเหลว ยืดหยุ่น สีดำ ใช้สำหรับอุดปิดช่องว่างต่างๆ มีคุณสมบัติป้องกันน้ำได้ด้วย ภาษาอังกฤษเรียกว่า Duct

Sealant ในงานก่อสร้างมักเห็นใช้ในงานระบบปรับอากาศ โดยจะใช้หุ้มท่อระบายบริเวณหัวต่อเข้าคอยล์ร้อน เพื่อป้องกันการควบแน่นของน้ำรอบท่อ หรือใช้สำหรับการอุดปิดช่องว่างของรู sleeve ท่องานระบบเอาไว้และช่องว่างอื่นๆ บริเวณรอยต่อของวัสดุ

ที่ช่างเรียกว่า “ก๊อนซีหมา” เป็นเพราะวัสดุมีสีดำและมีความยืดหยุ่นคล้ายๆ ดินน้ำมัน คงเหมือนกับการปั้นก๊อนซีหมาเพื่อนำไปอุดรอยต่อต่างๆ เอ๊ะ! แต่ว่าคงไม่มีใครเอาก๊อนซีหมาที่เป็นมูลของสุนัขไปปั้นอุดอะไรอยู่แล้วอะนะ

▲ รูปที่ 6 ก๊อนซีหมา (Duct seal)

▲ รูปที่ 7 หมา

หางหนู ความหมายในงานก่อสร้างที่คนในวงการช่างก่อสร้างเข้าใจมีอยู่ 2 อย่าง อย่างแรก คือ เป็นเลื่อยชนิดหนึ่งชื่อเลื่อยหางหนู เป็นเลื่อยขนาดเล็ก มีมือจับที่ประกบกับใบเลื่อยที่เป็นรูปสี่เหลี่ยมด้านไม่เท่า โดยใบเลื่อยนี้มีขนาดเล็กและยาวคล้ายหางหนู

ส่วนหางหนูอีกความหมายหนึ่ง ก็คือสภาพการปูกระเบื้องผนังหรือพื้น ลงบนพื้นที่ที่ไม่ได้ฉาก แต่กระเบื้องมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมมุมฉาก เมื่อทำการปูกระเบื้องแล้วทำให้เกิดเศษในการปูกระเบื้องบริเวณริมหรือขอบของพื้นที่ปูกระเบื้องมีลักษณะเป็นเศษกระเบื้องที่ไม่เป็นรูปสี่เหลี่ยมที่มีด้านตรงข้ามขนานกัน ที่ช่างเรียกกันว่า “หางหนู” นี้เป็นเพราะเศษกระเบื้องจะมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมคางหมู หรือสามเหลี่ยม เรียวยาวคล้ายกับหางหนู นั่นเอง

▲ รูปที่ 7 เลื่อยหางหนู

▲ รูปที่ 8 เศษกระเบื้องหางหนู

◀ รูปที่ 9 หนู

หูช้าง อันนี้พบได้บ่อยกรณีก่อสร้างโกดัง หรือโรงงาน “หูช้าง” เป็นโครงสร้างคานลักษณะเป็นปางออกออกมาจากเสาเพื่อมารับน้ำหนักวิศวกรรมจะออกแบบเสาหูช้างนี้ให้เป็นโครงสร้างที่สามารถรับแรงในแนวตั้งและสามารถรับโมเมนต์ที่เกิดขึ้น จากบ่ารับน้ำหนักนี้ด้วย ที่ว่าจะพบหูช้างได้บ่อยในโรงงาน เนื่องจากสถานที่ดังกล่าวมักจะสร้างเสาหูช้างเอาไว้ เพื่อติดตั้งรางและชุดรอกโซ่เพื่อใช้ในการขนส่งสิ่งของ

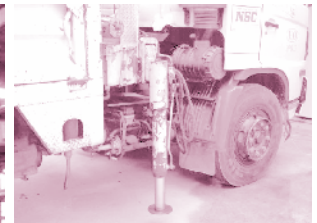
บ่าที่สร้างขึ้นนี้มีรูปทรงเป็นรูปสี่เหลี่ยมคางหมูโผล่ออกมาจากเสา คล้ายๆ กับใบหูของช้างที่มีลักษณะเป็นแผ่นใหญ่ๆ งอกออกมาจากข้างๆ ของหัวช้างนั่นเอง

ตีนช้าง เมื่อรู้จักหูช้าง ถ้าจะไม่พูดถึงตีนช้างก็ดูจะไร้อยู่เพราะในงานก่อสร้างแทบทุกงานก็ต้องเห็นตีนช้าง (Outrigger for a truck) ออกมาทำงาน ซึ่งความหมายของตีนช้างในงานก่อสร้าง คือ ส่วนประกอบของรถบรรทุกที่ขนส่งวัสดุอุปกรณ์งานก่อสร้าง โดยตีนช้างจะเป็นอุปกรณ์ไฮดรอลิคสามารถยืดออกเมื่อใช้งานและหุบเก็บได้เมื่อเลิกใช้งาน จะทำหน้าที่เป็นจุดรองรับให้กับรถบรรทุก เพื่อให้รถบรรทุกหยุดนิ่งและมีความเสถียรจะได้ปลอดภัยเมื่อทำการขนของออกจากรถบรรทุก

เนื่องจากรถบรรทุกมีขนาดใหญ่หากเทียบเคียงกับสัตว์แล้ว ก็คงจะเป็นช้าง ฉะนั้น ขาที่ช่วยยันตัวรถบรรทุกนี้จึงถูกเรียกว่าตีนช้างโดยปริยาย

▲ รูปที่ 10 หูช้าง

▲ รูปที่ 11 ตีนช้าง

▲ รูปที่ 12 ช้าง

อ่าน ต่อฉบับหน้า

หากคุณมีคำถาม ปัญหา อยากเข้าร่วมแบ่งปันประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องงานก่อสร้าง หรือมีข้อเสนอแนะ ตีชม ฝากอินติรับฟังผ่านทาง
อีเมลล์ kobdeksangban@yahoo.co.th ครับ